

סילבוס

בעשורים האחרונים חל שינוי משמעותי בהבנתנו את המונחים "מלחמה", "טרור" ו"טרורизם": בפרט, הוטל סימן שאלה גדול על ההנחה שאפשר אוגם ראוי להבחין בין שני המונחים (והפרקטיקות). בחסות התפתחויות אלה, חזרה למרכז הבמה השאלה בנוגע להבחנה בין מלחמות צודקות ולא צודקות. על רקע זה, חשוב לרענן את הבנתנו את המונחים הרלוונטיים ולחדד את ההבחנות ביניהם.

מטרת הקורס המוצע היא לברר אפוא שאלות כמו: מהי מלחמה ומהו טרור? מה ההבדל בין טרור לטרורизם? האם אפשר (וראוי!) לערוך הבחנה ברורה ומוסכמת של בין המונחים? מה תכלית ההבחנה—אי אז, כשנוסחה, והיום, כשהיא מבוקשת? אכן, האם אפשר (וראוי!) לדון בשאלות אלה באופן מנותק, כללי ומופשט? במה שונה המלחמה מצורות אחרות של אלימות (מדינתית)—ואיך מתייחס הטרור לשוני זה? מה ההבדל בין מלחמה צודקת (למלחמה) לא צודקת? ומה אפשר ללמוד מהבחנה זו ביחס לטרור—האם יכול גם הוא לחסות תחת הבחנות אלה או שמא הוא חותר תחת טענת התוקף שלהן עצמה? ואם כך, מה אפשר ללמוד מזה על ההבחנה בין המלחמה לטרור, ובין סוגים שונים של אלימות פוליטית ושל הסדרה פוליטית בכלל?

*

לקורס שני חלקים:

1. בירור התיאוריה של המלחמה הצודקת: הבהרת הרקע (ההיסטורי והפילוסופי) ובירור שיטתי של המונחים הרלוונטיים וההבחנות ביניהם (עליות המדינה המודרנית, ההבחנה בין מדינות והסדרת היחסים בתוך מדינות וביניהן).
2. בירור ההבחנה בין מלחמה לטרור[ים] בניסיון לחדד הקשר בין התיאוריה לפרקטיקה, כאן ועכשיו.

מוקד הקורס לכל אורכו יהיה בירור התיאוריה של המלחמה הצודקת ושאלת התאמתה לזמנים ולמונחים משתנים.

דרישות הקורס:

תנאי סף: מבוא לפילוסופיה מדינית או מבוא לרעיון/מחשבה מדינית.

נוכחות:

נוכחות פעילה בשיעורים היא חובה ותנאי לגשת למבחן.

קריאה:

רשימת הקריאה המצורפת מרחיבה מאוד ומונה את הטקסטים העיקריים שעליהם אסתמך בכיתה.

לקראת כל שיעור, תידרשו לקרוא פריט אחד (שיוגדר "חובה" במודל) שעליו תצטרכו להגיש דוח קריאה לפני השיעור. הקריאה לקראת כל שיעור תעמוד על כ-25 עמודים.

פריט ה"חובה" יעודכן במודל ב-24 השעות שלאחר כל שיעור. במחצית הראשונה של הסמסטר נקרא את ספרו של מייקל וולצר, "מלחמות צודקות ולא צודקות" באופן מסודר/כרונולוגי—אם תספיקו לקרוא בו לפני תחילת הסמסטר, מה טוב. אנא שימו לב: הספר תורגם ולכן אפשר לקרואו בעברית אבל התרגום ישן, אז המקור עדיף.

ציון:

דוחות קריאה: * 15% מהציון.

דוחות הקריאה הם על טקסט החובה של כל שיעור.
יש להגיש ארבעה דוחות קריאה לפחות במהלך הסמסטר.
הדוחות יוגשו במייל עד 00:00 ביום השיעור. דוח שיגיע מאוחר יותר, לא ייחשב.

מטלת סיכום: ** 85% מהציון.

עבודת סיכום בסוף הסמסטר או הגשה בכיתה, בכפוף להתייעצות איתי ואישור מראש.

הסברים וביאורים

* דוח קריאה

כאמור דוח הקריאה יתייחס לטקסט החובה של כל שיעור, השאלות המנחות יתייחסו לכן לאותו טקסט (ורק אליו) ויידרשו קריאה זהירה שלו.

מטרת השאלות:

1. להנחות אתכם בקריאת הטקסט, לחדד נקודות מסוימות בו לקראת הדיון בכיתה.
2. לוודא שקראתם את טקסט החובה/בסיס לשיעור במלואו וש אפשר יהיה לנהל דיון פורה בכיתה.
3. להכין אותי לנקודות אי-הבנה או קושי מובהקות יותר או פחות בקריאה ולכוון את השיעור בהתאם.

מכל הסיבות הללו, הדוח צריך להתייחס לשאלות ההכוונה – אבל הוא יכול בהחלט גם לכלול שאלות או בירורים, נקודות אי-הסכמה וכדומה. כל זאת, בתנאי שאלה מנוסחות/ים היטב]=[מבהירים את נקודות אי ההבנה או המחלוקת] ומבוססות/ים כדבעי בטקסט.

הדוחות יזכו בסימון "עובר"/"לא עובר" בלבד.

דוחות כתובים ברישול, לא ברורים או לא קשורים ישירות לנושא/מאמר/שאלות, יקבלו סימון "לא עובר".

סימון "לא עובר" יחייב תיקון תוך שבוע לכל המאוחר ממועד ההודעה.

אשתדל לקרוא (באקראי) כמה דוחות מדי שבוע, להעיר עליהם ולהחזירם לשולחים.

כל שיעור יפתח בפנייה אקראית (לא לפי תור, א"ב או סדר אחר כלשהו) לסטודנטיות/ם, לשתף את הכיתה בתשובות(מן הכתוב או בעל פה).

שורה תחתונה:

ארבע תשובות בסימון "עובר" יזכו אוטומטית ב-15% מהציון הסופי.

פחות מארבעה סימוני "עובר" יורידו אוטומטית 15% מהציון הסופי.

** מטלת סיכום

עבודת בית מסכמת:

העבודה תתייחס לביבליוגרפיה בשילוב עם הנושאים שיידונו במהלך השיעור.
פריטים ביבליוגרפיים שאינם ברשימת החובה לא יידרשו במבחן (אבל בהחלט יוכלו להועיל).

עבודה/הגשה:

המעוניינות/ים להמיר את מבחן הבית בעבודה מוזמנות/ים לפנות אלי להחליט על נושא ולקבוע תאריך הגשה.

העבודה תוצג בפני הכיתה בשליש האחרון של הסמסטר. העבודה תוגש בכתב (כך שתוכלו לתקן ולעבד בעקבות הדיון בכיתה) לכל המאוחר ממועד ההגשה של מבחני הבית.

מועד אחרון לאישור המרה/הצגה: 25.04.2018. לא אפשר בקשות להמרה לאחר מכן.

לוח זמנים ותכנים:

קריאה	תאריך	שיעור מס'
מבוא: היכרות, ציפיות, דרישות וכדומה הקדמה: התפיסה הריאליסטית 1. Thucydides, The Peloponnesian War. 2. Hobbes, Leviathan.	16/10	1
חלק ראשון: מלחמה: רקע היסטורי, מושגים ומונחים		
התפיסה הנורמטיבית של המלחמה פרקים 1-3, Walzer, Just and Unjust Wars	23/10	2
התיאוריה של התוקפנות: חוק וסדר בחברה הבינלאומית פרק 4, Walzer, JUW	30/10	3
המשך פרקים 5+6 [+7], Walzer, JUW	06/11	4
אמנת המלחמה: לוחמה ראויה פרק 8, Walzer, JUW	13/11	5
ההבחנה הקובעת: לוחמים ושאינם לוחמים פרק 9 חובת קריאה: Walzer, JUW Israel at War: [NYRB exchange, 2009] Walzer, response to McMahan's Paper * הרחבה McMahan, Killing in War (+ Walzer/McMahan exchange)	20/11	6
ההבחנה הקובעת, המשך אזרחים במלחמה פרק 10, Walzer, JUW לוחמה אווירית, סיכול ממוקד, מל"טים וכד'	27/11	7
גרילה /טרור[ים] פרק 11, Walzer, JUW	04/12	8
טרור[ים] פרק 12, Walzer, JUW	11/12	9
חלק שני: מלחמה, טרור, ומה שביניהם: רקע, מושגים ומונחים		
1. McPherson, "The Limits of the War Convention" 2. Asad, "Thinking about Terrorism and Just War" 3. McPherson, "Innocence and Responsibility in War"	18/12	10
1. Walzer, "Terrorism and Just War" 2. McMahan, "Liability and Collective Identity: A Response to Walzer"	25/12	11
1. Coady, "Terrorism and Innocence" 2. Held, "Terrorism and War" 3. Waldron, "Terrorism and the Uses of Terror"	01/01	12
1. Sheffler, "Is Terrorism Morally Distinctive?" 2. McPherson, "Is Terrorism Distinctively Wrong?" 3. Pogge, "Making war on Terrorists – Reflections on Harming the Innocent"	08/01	13

ביבליוגרפיה (לפי לוח זמנים/עניינים)

שיעורים 1-9

Walzer, Michael. *Just and Unjust Wars, A Moral Argument with Historical*

Illustration. New York: Basic Books, 1977.

ולצר, מייקל. **מלחמות צודקות ולא צודקות**. תרגם: יורם ברונובסקי. תל אביב: עם עובד, ספרית אופקים 1983.

שיעור 6

חובה

Margalit Avishai and **Walzer** Michael. "Israel: Civilian and Combatants", *New York Review*, 14 May 2009.

Kasher Asa and **Yadlin** Amos. "Israel and the Rule of War: an exchange", *New York Review*, 11 June 2009 [inc. reply by Margalit and Walzer].

הרחבה

McMahan, Jeff. "The Ethics of Killing in War", *Philosophia* 34:1 (2006), 23-41.

Walzer, Michael. "Response to McMahan's Paper", *ibid*, 43-5.

McMahan, Jeff. "Killing in War: A Reply to Walzer", *ibid*, 47-51.

שיעור 10

McPherson, Lionel K. "The Limits of the War Convention", *Philosophy and Social Criticism*, 31:2 (2005), 147-163.

Asad, Talal. "Thinking about Terrorism and Just War", *Cambridge Review of International Affairs*, 23:1 (2010), 3-24.

McPherson, Lionel K. "Innocence and Responsibility in War", *Canadian Journal of Philosophy*, 34:4, (2004), pp. 485-506.

שיעור 11

Walzer, Michael. "Terrorism and Just War", *Philosophia* 34:1 (2006), 3-12.

Reprinted in: *Thinking Politically*, edited by David Miller, YUP, 2007.

McMahan, Jeff. "Liability and Collective Identity: A Response to Walzer", *Philosophia*, 34:1 (2006), 13-17.

שיעור 12

Coady, C.A.J. "Terrorism and Innocence", *The Journal of Ethics* 8 (2004): 37-58.

Held, Virginia, "Terrorism and War", *The Journal of Ethics*, 8:1 (2004), 59-75.

Waldron, Jeremy. "Terrorism and the Uses of Terror", *The Journal of Ethics*, 8:1 (2004), 5-35.

Asad, Talal. "Thinking about Terrorism and Just War", *Cambridge Review of International Affairs*, 23:1 (2009), 3-24.

שיעור 13

Scheffler, Samuel. "Is Terrorism Morally Distinctive?", *Journal of Political Philosophy*, 14:1 (2006), 1-17.

McPherson, Lionel K., "Is Terrorism Distinctively Wrong?", *Ethics*, 117 (2007), 524-546.

Pogge, Thomas. "Making war on Terrorists – Reflections on Harming the Innocent", *Journal of Political Philosophy* 16:1 (2008), 1-25.